

N:o 40.

Af friherre von Schwerin, om åstadkommande af utredning angående lämpligheten af bestämmelser om ursprungsbeteckning å utländska ägg vid import till Sverige.

Ostridigt är det både stats- och nationalekonomiskt bistra tider, som för närvarande råda, och ingen lærer vilja förneka att allt måste göras för att icke svårigheterna skola ökas. Äfven skenbart obetydliga åtgärder, som kunna stärka och befordra utvecklingen af en ny näringsgren, som håller på att kämpa sig fram, få då ej heller försummas.

Ur denna synpunkt är det, jag i det följande skall tillåta mig att fästa Riksdagens uppmärksamhet på en för fjäderfäafveln synnerligen viktig fråga.

Den tid är icke mycket aflägsen, då den svenska årsimporten af ägg uppgick till mellan sjuttio och åttio millioner stycken, värderade till omkring $5\frac{1}{2}$ millioner kronor, medan exporten icke betäckte mer än $\frac{1}{15}$ - eller $\frac{1}{16}$ -del af dessa siffror. Med stor energi hafva emellertid enskilda medborgare och föreningar sökt vinna en ändring härutinnan, och understödda i dessa sträfvanden af statsmakterna, hafva de äfven lyckats åstadkomma en högst afsevärd omkastning i förutnämnda ogynnsamma läge. Förra halfåret 1908 kunde nämligen enligt officiella siffror förete ett öfverskott af exporterade svenska ägg gentemot importen af utländska. Detta visar, att här förefinnes ett verksamhetsfält, där en nationalekonomiskt sedt oförmånlig och obehöflig underbalans för landet trots stora svårigheter — närmast beroende på en målmedvetet skött och af omständigheterna gynnad import samt en redan af andra skickligt exploaterad exportmarknad — bör kunna efterträdas af ett för landet mera gynnsamt internationellt mellanhafvande.

För att arbetet på att sålunda öppna en konstant källa till nationell välmåga må kunna påskyndas och vinna terräng äro emellertid åtskilliga ändringar i såväl import- som exportförhållandena af nöden.

Medan de senare dock närmast måste ändras genom sammanlutning mellan svenska exportörer och ett planmässigt arbete från samma håll, så påkallar däremot importförhållandenas omläggning i visst afseende statens ingripande.

En af de närmast föregående riksdagarne afslogs en framställning af herr Larsson i Presstorp om sådan åtgärd att skyldighet skulle åläggas försäljaren af s. k. preserveerade ägg att medelst stämpling eller märkning känneteckna denna deras egenskap. Säkerligen hade ett välvilligt mottagande af detta förslag varit i så måtto klokt att det skydd man därigenom kunnat bereda den mindre sakkunniga och köpstarka publiken mot risken att öfverbetala en vara, som af flere skäl i alla fall icke är att jämföra med den ursprungligt färska, sedan lätt och naturligt nog skulle ha kunnat suppleras med en bestämmelse om stämpling eller märkning äfven af importerade ägg, den åtgärd som nu särskildt åsyftas. Men äfven utan ett dylikt stöd bör saken kunna föras framåt.

Härvidlag må först förutskickas den anmärkningen, att det icke är fråga om vare sig söka misskreditera den utländska (ryska) varan eller att till förmån för den svenska höja det allmänna äggpriset. Frågan är endast den, om man icke skulle kunna åstadkomma en sådan sakernas ordning, att de af lätt insedda skäl från många håll insamlade, endast genom transporttiden betydligt äldre blifna utländska äggen, som på grund af lokala förhållanden betinga ett högst väsentligt lägre grundpris än de svenska kvalitetsäggen från första klassens hönsgårdar och äggföreningar, icke skulle kunna i allmänna handeln säljas till samma pris, som de svenska äggen skäligen böra betinga. Det är endast rätten för den mindre förfarna eller köpstarka kunden att icke nödgas betala en i och för sig billigare samt i alla händelser ej likvärdig vara med ett högre pris det här gäller. Att detta samtidigt innebär en stor förmån för de svenska äggproducenterna, i öfvervägande antal icke att söka inom de ekonomiskt starkares, utan inom småfolkets led, bör ej försvaga saken. I detta fall sammanfalla annars rätt stridiga intressen.

Ur denna synpunkt kan det hela knappast röra sig om annat än möjligheten att realisera själfva märkningsbestämmelsen och kontrollera dess efterlefnad.

I detta afseende måste naturligtvis vissa betänkligheter genast framställa sig. Främst komma kostnaderna för stämplingen af de

främmande äggen, hvilka själfallet skola blifva den främmande exportörens ensak. Kan kostnaden härför blifva afsevärdt stor? Den erfarenhet man har från svenska hönserier, som noggrannt stämpla sina ägg, säger, att den prisförhöjning pr ägg, som därigenom kan vållas, endast kan blifva högst obetydlig. Det är väldiga massor, som på en enda dag kunna passera under en halfvuxen flickas med stämpel beväpnade händer. Någon afsevärd förhöjning af de främmande äggens pris kan och bör icke genom den ifrågasatta bestämmelsen framkallas.

Närmast härefter kommer spørgsmålet om en tillnärmelsevis effektiv kontroll öfver att stämplingen verkställes eller icke skett på ett svekligt sätt verkligen kan åstadkommas. Under en tidigare period, då frågan om importmärke var bragt på tal, kunde nämligen iakttagas, att det i vissa fall å ryska ägg stämplades namn af redan då väl renommerade svenska hönsgårdar. Den invändning, som i detta afseende närmast lärer vara att förvänta, gäller antagligen de hinder själfva förpacknings-sättet skulle lägga i vägen. Innebörden af densamma lärer emellertid icke vara alltför stor. Då tullverket i alla händelser då och då måste öppna en eller annan låda för att efterse, att tullpliktiga varor icke i dem insmugglats, bör ju alltid lämpligt tillfälle att kontrollera äggens märkning vara till finnandes.

Då ingen kan af den ifrågasatta åtgärden lida nämnvärd skada, men väl stora folklager komma i åtnjutande af betydande fördelar, vågar jag på förut angifna grunder föreslå,

att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t snarast möjligt gå i författning om utredning rörande lämplig bestämmelse därom, att utländska ägg skola vid importen vara försedda med påstämpladt märke, angifvande det främmande ursprunget, samt vidtaga däraf föranledda åtgärder.

Stockholm den 26 januari 1909.

Wilhelm von Schwerin.